

”EI SIIN VOI ENEMPÄÄ KU APUAAN TARJOTA” – TYÖNTEKIJÖIDEN KUVAUKSIA LÄHISUHDE- JA LÄHIYMPÄRISTÖVÄKIVALLASTA ASUNNOTTOMIEN SOSIAALITYÖSSÄ

Siiri Blick ja Tiina Enroth
Sosiaalityön
käytäntötutkimus
Sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Helmikuu 2021

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Käytäntötutkimus toteutettiin Vantaan asunnottomien sosiaalityön tiimissä. Tutkimusidea lähisuhdeväkivallan ja asunnottomuuden yhteyden tutkimisesta nousi suoraan työyhteisöltä, jossa lähisuhdeväkivalta nousee säännöllisesti esiin asiakkaiden kanssa. Lee E. Rossin (2010, s. XXIV) mukaan lähisuhdeväkivallan uhriksi joutuminen on yksi suurimmista syistä asunnottomaksi joutumiselle naisten keskuudessa. Tiimin työntekijöiden toiveena oli käytäntötutkimuksen myötä tehdä näkyvämmäksi lähisuhde- ja lähiympäristöväkivallan yleisyyttä ja monimuotoisuutta sekä lähisuhdeväkivallan aiheuttamia haasteita asiakkaiden auttamiselle ja asuttamiselle.

Lähisuhdeväkivallan ja asunnottomuuden välistä yhteyttä on tutkittu kansainvälisesti paljon, mutta suomenkielistä tutkimuskirjallisuutta on aiheesta vähemmän saatavilla. Tämän vuoksi suomenkielisen tutkimuksen toteuttaminen lähisuhdeväkivallan ja asunnottomuuden teemoista on tärkeää. Tutkimuksemme teoreettisena viitekehyksenä toimivat lähisuhdeväkivallan ja asunnottomuuden käsitteet sekä Asunto ensin – malli.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Käytäntötutkimuksemme tarkoituksena on selvittää sitä, miten lähisuhdeväkivalta näyttäytyy asunnottomien kanssa työskentelevien työntekijöiden näkökulmasta Vantaan asunnottomien sosiaalityössä.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

Mitkä ovat lähisuhdeväkivallan ilmenemismuodot asunnottomien sosiaalityön asiakkaiden keskuudessa työntekijöiden kokemusten mukaan?

Miten lähisuhdeväkivallan puheeksi ottaminen toteutuu asunnottomien sosiaalityössä työntekijöiden kokemusten mukaan?

Miten lähisuhdeväkivallan tekeminen ja/tai kokeminen vaikuttavat asiakkaiden auttamiseen ja asuttamiseen asunnottomien sosiaalityössä?

AINEISTO JA ANALYYSI

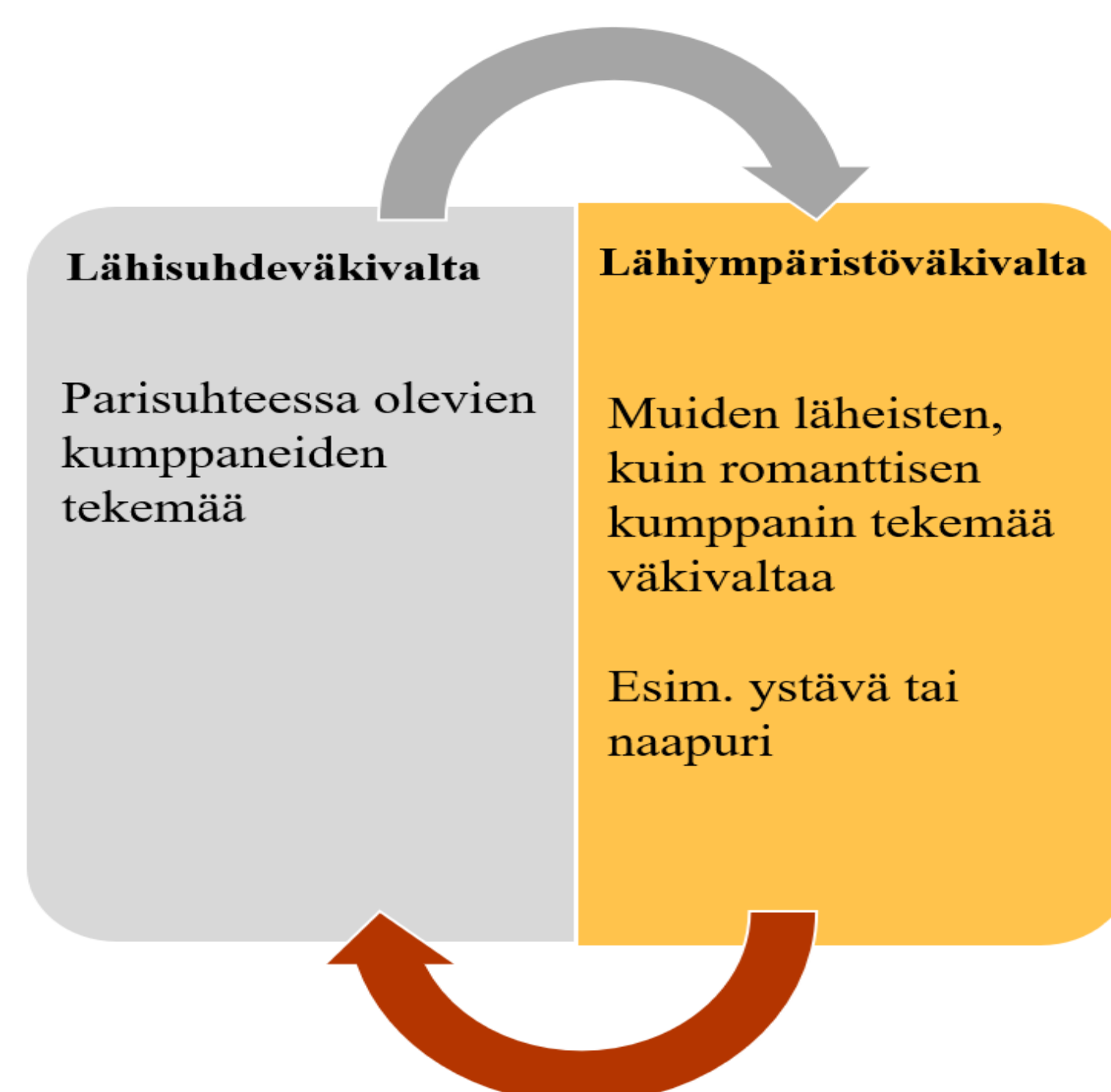
Tutkimuksen aineisto kerättiin toteuttamalla puolistrukturoitu ryhmähaastattelu Vantaan asunnottomien sosiaalityön tiimin työntekijöille. Haastatteluun osallistui viisi työntekijää.

Ryhmähaastattelusta saatu litteroitu tekstiaineisto analysoitiin aineistolähtöisen eli induktiivisen sisällönanalyysin keinoin. Haastattelurunkoon tekemämme kysymysten teemoittelu edesauttoi samankaltaisten ilmaisujen ryhmittelyssä ja siten tutkimuskysymyksiin vastaamisessa.

TULOKSET

Tutkimuksemme mukaan Vantaan asunnottomien sosiaalityössä lähisuhde- ja lähiympäristöväkivalta näyttäytyy laajana ja moniulotteisena ongelmana, joka vaikuttaa negatiivisella tavalla kyseisten asiakkaiden auttamiseen ja asuttamiseen.

- 1) Lähisuhdeväkivallan rinnalle nousi *lähiympäristöväkivallan* käsite, jonka tiimi on itse ottanut käyttöön kuvaamaan muissa lähisuhdeissa kuin parisuhdeissa tapahtuvaa väkivaltaa.

- 2) Lähisuhde- ja lähiympäristöväkivalta on toistuvaa ja normalisoitunutta, jonka takia sen uhrit eivät välttämättä halua (tai uskalla) hakea apua tilanteeseensa
- 3) Työntekijät kokivat heillä olevan rohkeutta ja keinoja ottaa väkivalta puheeksi asiakkaiden kanssa sekä mahdollisuuksia auttaa asiakkaita esimerkiksi moniammatillisen yhteistyön kautta
- 4) Työntekijöiden ammattitaitoa tukee muun muassa runsas koulutustarjonta sekä esimiehen ja tiimin tarjoama tuki

IDEAT KEHITTÄMISEEN

Asunnottomien sosiaalityön suuret asiakasmäärät aiheuttavat sen, ettei yksittäisellä työntekijällä ole aikaa kohdata asiakkaitaan riittävästi muutostyöskentelyssä tukemiseksi. Eräs keino lisätä asunnottomien sosiaalityön vaikuttavaa työskentelyä olisi *kasvattaa tiimin käytössä olevia resursseja* muun muassa pienentämällä työntekijäkohtaisia asiakasmääriä palkkaamalla tiimiin lisää työntekijöitä.

Asunnottomien sosiaalityön tiimissä tulisi käydä yhteistä keskustelua siitä, *mitkä ovat tiimin käytettävissä olevat konkreettiset keinot* lähisuhde- ja lähiympäristöväkivallan osapuolten auttamiseksi sekä ovatko nämä keinot tosiasiallisesti riittäviä lähisuhde- ja lähiympäristöväkivallan kompleksisuuden huomioiden.

Lähisuhde- ja lähiympäristöväkivaltaa tulee nostaa *yhä enemmän julkiseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun*, minkä myötä mahdollistuisi monimuotoisen väkivallan ja sen vaikutusten näkyväksi tekeminen.

Jatkossa on tärkeää saada tietoa *lähisuhde- ja lähiympäristöväkivaltaa kohdanneiden asunnottomien henkilöiden kokemuksista*. Tällainen tutkimus olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi laadullisena haastattelututkimuksena koskien henkilöiden sosiaalityöstä saamien tukitoimien riittävyttä heidän omasta näkökulmastaan.

LÄHDE

Ross, L. E. (2010) *The War Against Domestic Violence*. Boca Raton: Taylor & Francis Group.